

Особливості підготовки відомостей про самооцінювання освітньої програми

Центр експертизи і моніторингу якості освітнього процесу

28.11.2023

Результати анкетування НПП (листопад 2023 р.)

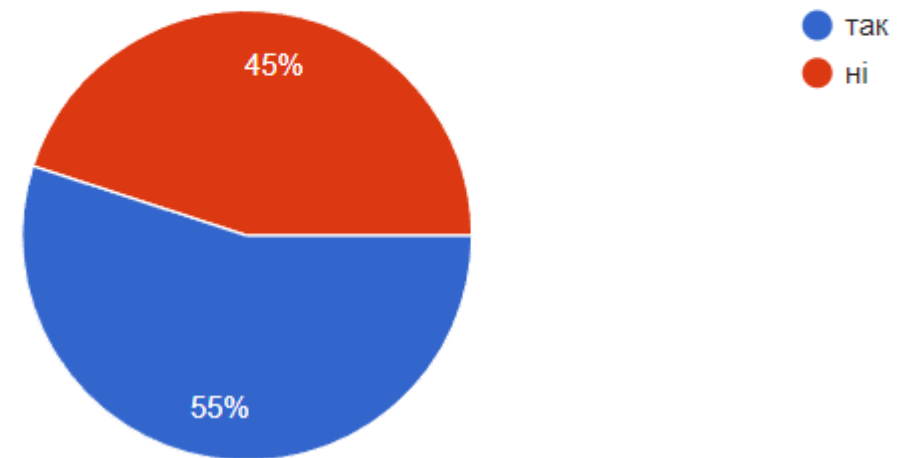
Коли запланована акредитація освітньої програми, де ви є гарантом?

20 ответов

Чи є у вас досвід написання звіту самооцінювання освітньої програми?

20 ответов

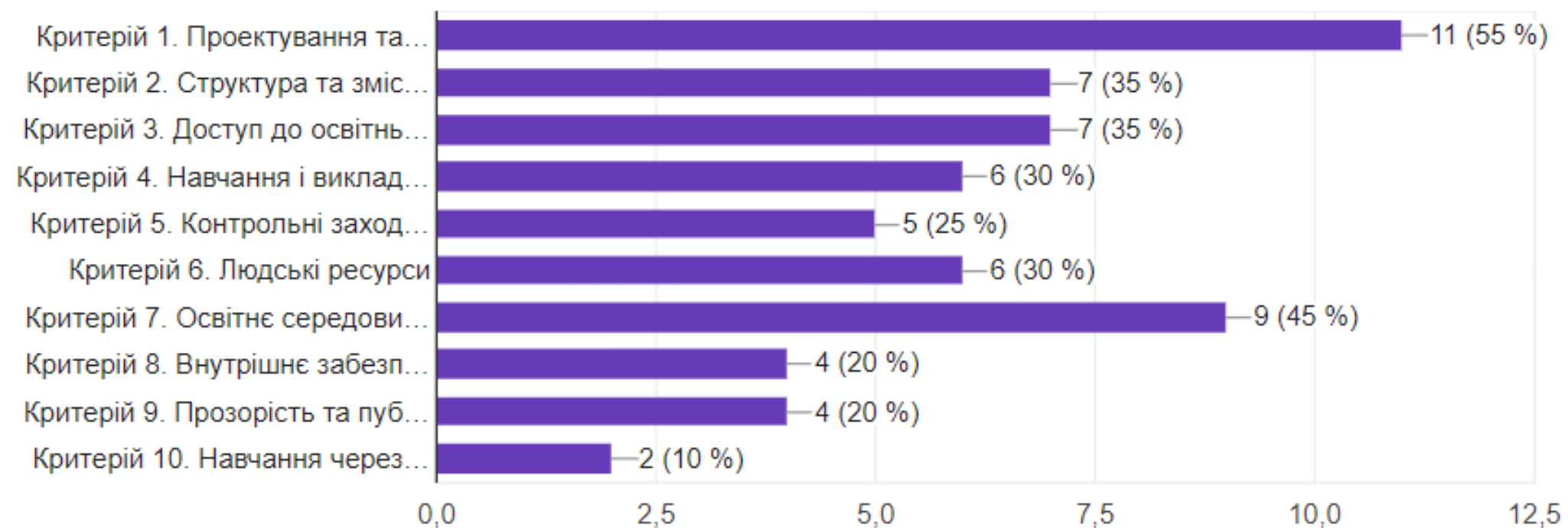
Результати анкетування НПП (листопад 2023 р.)

Який критерій у описі освітньої програми Ви вважаєте найскладнішим?

 Копировать

Можна обрати декілька варіантів відповіді

20 ответов

Запити на даний семінар:

1. Головні кроки гаранта підготовки до заповнення відомостей самооцінювання. З чого (в плані пріоритетності та доцільності виконання роботи) розпочати недосвідченому гаранту?
2. Критерій 1. Проєктування та цілі освітньої програми, як визначити унікальність програми
3. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми
4. Критерій 7. Сучасна матеріально-технічна база для забезпечення ОП. Які дані надавати в інформації про площі ЗВО?
5. Роз'яснення потрібні за всіма пунктами самоаналізу
6. Ті, що найбільше цікавлять експертів. Які питання є типовими на акредитаційних зустрічах? – *сплануємо наступну Школу Гаранта*
7. Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту? Цікавить середня освіта.

Головні кроки гаранта підготовки до заповнення відомостей самооцінювання.

З чого (в плані пріоритетності та доцільності виконання роботи) розпочати недосвідченому гаранту?

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОЦЕДУРА АКРЕДИТАЦІЇ: ВАЖЛИВІ ЕТАПИ

Підготовчий

графік

Заява+ВСО

Експертиза

ЕГ

ГЕР

Розгляд НА

засідання

сертифікат

Рекомендуємо для ознайомлення

- **Вебінар для гарантів ОП: “Акредитація освітніх програм: коротко про важливе”**
- https://www.youtube.com/watch?v=fY7kFmMC64I&ab_channel=NAQAUA
- https://www.youtube.com/watch?v=RK5y4PLoPyQ&ab_channel=NAQAUA
- **Вебінар для гарантів освітніх програм**
- https://www.youtube.com/watch?v=Zv-3YVJFCew&ab_channel=NAQAUA
- **Експерт з акредитації освітніх програм: онлайн тренінг**
- https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAQA+EPA101+2019_T3_P
- **Робота гаранта в системі Нацагентства**
<https://wiki.naqa.gov.ua/uk/system/sar>

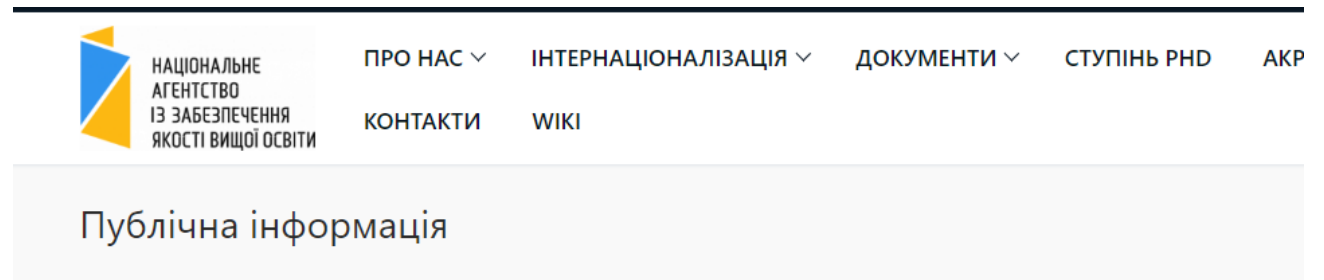
Необхідні документи

- **Закон Про освіту, Закон Про вищу освіту**
- **Положення про акредитацію освітніх програм (Додаток - Критерії оцінювання якості освітньої програми)** <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
- **Рекомендації щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми** <http://surl.li/jksf>
- **Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми** <http://surl.li/fbez>
- **Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)** <http://surl.li/akvty>
- **ТИМЧАСОВИЙ ПОРЯДОК акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, в умовах воєнного стану** <http://surl.li/gvpro>
- **ТИМЧАСОВИЙ ПОРЯДОК проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку** <http://surl.li/nkqeb>
- **Рекомендації для експертів Національного агентства стосовно акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти** <http://surl.li/sgun>
- **Схема зовнішнього забезпечення якості** <http://surl.li/nkqej>

Публічна інформація Нацагентства

- <https://naqa.gov.ua/%d0%bf%d1%83%d0%b1%d0%bb%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d1%96%d0%bd%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f>
- /

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРО НАС ▾   ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ▾   ДОКУМЕНТИ ▾   СТУПІНЬ РНД   АКР

КОНТАКТИ   WIKI

Публічна інформація

- Акредитаційні справи
- Акредитаційні справи за 2019/2020 навчальний рік
- Акредитаційні справи за 2019-2021 роки, не включені до інформаційної системи
- Акредитаційні справи за 2021/2022 навчальний рік, не включені до інформаційної системи
- Справа поза системою 0168/АС-22, дата реєстрації 30.01.2023
- Справа поза системою 1790/АС-23, дата реєстрації 15.06.2023
- Сертифікати про акредитацію освітніх програм

Гарант має бути обізнаний з

- Нормативно-правові документи
- Нормативні документи університету
- Оприлюднені звіти самооцінювання за подібними ОП
- Типові помилки конструювання та реалізації ОП

- Історію, сучасний стан та перспективи розвитку своєї ОП
- Існуючі проблемні місця ОП та як їх вирішити

Існуючі проблемні місця ОП

- Вкажіть 3 проблемні місця вашої ОП (бажано одним словом)
- <https://www.menti.com/al28cawci3za>
- <https://www.mentimeter.com/app/presentation/alighvc6kz9sae6c2cct6w6uyutwtxkw/37y2ijac2163/edit>

На яких етапах акредитації важлива участь гаранта

- Укладання і оновлення ОП
- Реалізація ОП (**всі аспекти**)
- Внутрішнє забезпечення якості ОП
- Підготовка справи
- Подача справи
- Експертиза ЕГ
- Розгляд ГЕР
- Розгляд НА

Алгоритм підготовки відомостей самооцінювання

Активна командна робота кафедри

Методичні рекомендації для експертів

Реальний самоаналіз

Текст відомостей самооцінювання

Зазначені матеріали - на сторінці кафедри / університету

Зазначені матеріали у наявності

Діючі посилання, актуальні документи

Що повинно бути на сайті незалежно від процедури акредитації

- Правила прийому
  - Освітня програма
  - Навчальний план
  - Робочі програми навчальних дисциплін та силабуси
  - Каталог вибіркових освітніх компонентів
- +++
- Підтвердження того, що зазначено у звіті самооцінювання ОП

Стейкхолдери ОП

- держава
- здобувачі вищої освіти
- вступники
- роботодавці
- науково-педагогічні працівники
- Інші (випускники, академічна спільнота, професійні об'єднання, батьки)

Ключові проблеми

- Фейковість окремих процесів і процедур
- Низький рівень залучення стейкхолдерів (*перед акредитацією, несистемно, тільки рецензії*)
- Формальність, а не реальність процесів (*«стейкхолдери залучаються», «здобувачі проходять анкетування»*)
- Формальний підхід до самооцінювання і оновлення ОП (*копіювання фрагментів з інших ОП*)
- Небажання аналізувати недоліки і вдосконалювати ОП та процеси її реалізації (*«конфліктних ситуацій не було»*)
- Недостатня залученість співробітників університету, усіх учасників освітнього процесу і стейкхолдерів до забезпечення якості

Типові проблеми

- **Вебінар для гарантів освітніх програм**
- https://www.youtube.com/watch?v=Zv-3YVJFCEw&ab_channel=NAQAUA
- 3 41 хвилини

Критерій 1. Проектування і цілі ОП

- У межах Критерію 1 необхідно продемонструвати, що ОП спроектована відповідно до запитів зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів та в контексті інших важливих чинників.

Критерій 1. Проектування і цілі ОП

1.1. ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО

Підкритерій 1.1 вимагає чіткості цілей ОП та їхнього взаємозв'язку з місією та стратегією ЗВО.

Чіткість означає, що цілі ОП стосуються саме цієї ОП та її реалізації, корелюються зі спеціальністю. Варто з'ясувати, чи визначено фокус програми, що дозволяє відрізнити її від інших програм. Цілі програми повинні узгоджуватися з місією та стратегією ЗВО.

Приклад за підкритерієм

1.2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Методичні рекомендації

Підкритерій 1.2 свідчить про залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання.

Цей підкритерій вимагає від ЗВО продемонструвати, що позиції і потреби стейкхолдерів враховані. Якщо вони різняться між собою, компромісне рішення має бути узгоджене під час створення / перегляду ОП.

Коло стейкхолдерів буде різнитися в залежності від специфіки конкретної програми. Загалом, важливо з'ясувати позицію (потенційних) роботодавців або відповідної професійної спільноти. Якщо програма має чітко виражений місцевий фокус, то стейкхолдерами будуть також відповідні органи місцевого самоврядування/місцеві органи влади. Студенти і випускники програми також завжди є стейкхолдерами.

Виявлення та врахування позицій і потреб стейкхолдерів має бути задокументованим – це можуть бути протоколи спільних зустрічей, результати опитувань або аналізу відкритих джерел і т. ін.

Під час виїзду до ЗВО експертна група матиме змогу пересвідчитися, що залучення стейкхолдерів мало справжній, а не формальний характер.

Рекомендації щодо застосування критеріїв

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

Яким чином і які стейкхолдери були залучені до формулювання цілей ОП та визначення результатів навчання?

Які пропозиції надходили від зацікавлених сторін (стейкхолдерів) на етапі розробки ОП?

У який спосіб були враховані пропозиції стейкхолдерів при формулюванні цілей ОП та визначенні результатів ОП?

Чим зумовлювалося врахування чи відхилення тих чи інших пропозицій?

Відомості самооцінювання:

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

До визначення цілей і ПРН ОП під час перегляду систематично залучаються здобувачі: здобувачка II року навчання. ПІБ та випускниця ОП ПІБ є членами роб. групи ОП, зокрема під час обговорення проєкту ОП-2023 ними було внесено такі пропозиції (посилання): доповнити перелік вибіркового компонентів для оцінюють зміст і структуру ОП, компетентності і результати навчання, надають власні пропозиції щодо їх удосконалення шляхом регулярних опитувань (посилання), обговорень і заходів (посилання).

Активно долучається Студентська агенція (посилання).

Пропозиції здобувачів та випускників ОП обговор. на засіданнях кафедри (прот. №10.1, 28.03.2022; № 6, 8.11. 2022; №12, 16.03. 2023 р. та ін.), факультету (прот. №9,28.03.2022, №10, 23.03.2023), інших зустрічах (посилання) та враховуються в освітньому процесі.

- Роботодавці

формування практичних навиків роботи за різними видами діяльності психолога (до переліку вибіркового компонентів внесено ВК «....» та ВК «....»).

Здобувачі та випускники програми, які

З метою забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців на основі комплексного співробітництва із зацікавленими установами, організаціями та підприємствами на факультеті функціонує Рада роботодавців (посилання). Пропозиції Ради роботодавців обговорюються на засіданнях кафедри (протокол №10/1 від 28.03.2022 р.). При оновленні ОП були враховані пропозиції роботодавців: ПІБ - розглянути можливість

введення освітнього компоненту, який забезпечить оволодіння знаннями, щодо психологічної реабілітації осіб в екстремальних ситуаціях та кризових станах (введено ОК «...»).

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти враховуються у процесі реалізації ОП через проведення наукових конференцій, круглих столів, неформальних зустрічей здобувачів із фахівцями у сфері психології, наукових семінарів із залученням наукової спільноти Києва, Умані, Хмельницького та з інших регіонів України (посилання та ін.). Пропозиції до ОП 2023: ПІБ – уточнити формулювання ФК 11 та викласти у такій редакції: «....»; ПІБ - згідно рішення.... про історико-культурну складову освітнього процесу розглянути введення ОК, що передбачає вивчення історико-культурних процесів розвитку психології та психологічної служби (пропозиції враховані (посилання).

- інші стейкхолдери

Стейкхолдерами ОПП також виступають:

– міжнародні партнери як суб'єкти залуч. здобув. до участі у грант. проєктах (Університет ..., Міжнар. благод. фонд ..., осв.-культ. осередки Брит. ради та ін., фонд ... (Фінляндія) (посилання);

– громадські організації (назви (посилання));

– гостьові лектори з інших ЗВО України та заруб. (ПІБ. (посилання).

Проведення наук. заходів, інформув. громадськості (сайт факульт./універс., соц. мережі, ЗМІ) про діяльність університету, факультету, аспірантури (з методичною, консультац. та профорієнтац. метою), вивчення потреб і запитів стейкхолдерів щодо тенденцій ринку праці спрямовані на уточнення/коригування ПРН за ОП. Моніторинг і громадське обговорення ОП здійсн. на різних рівнях, про що свідчать протоколи зас. кафедри № 6, 8.11.2022, №12, 16.03.2023 р., вчених рад факультету №9,28.03.2022, №10, 23.03.2023.

1.3. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Підкритерій 1.3
стосується контексту,
в якому існує ОП.

- тенденції та галузевий контекст при формулюванні цілей та ПРН
- Врахування тенденцій розвитку ринку праці означає, що ОП має такі цілі, які дадуть змогу випускникові бути конкурентоспроможним
- ЕГ та ГЕР можуть оцінювати відповідність, виходячи також з власного знання

1.4. ОП дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти ПРН мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У межах цього підкритерію доцільно проаналізувати, яким чином затверджений стандарт був урахований в редакції ОП.

Для виконання цього підкритерію ОП має забезпечувати досягнення всіх РН, визначених у стандарті.

ПРН можуть не вичерпуватися тими, які визначає стандарт. Визначення РН поза вимогами стандарту є правом ЗВО. Однак вони мають бути підкріплені у переліку компетентностей і реалізовані в ОК

Критерій 7

Освітнє середовище та матеріальні ресурси

7.1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інфраструктура, обладнання), а також навчально-методичне забезпечення ОП гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПР

Стосується наявних фінансових, матеріально-технічних ресурсів та навчально-методичного забезпечення

оцінювання відбувається в контексті цілей та ПРН ОП ресурси (власні або тих, що використовуються у співпраці), необхідні для викладання ОК + загальне матер.-техн. забезп.

7.1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інфраструктура, обладнання), а також навчально-методичне забезпечення ОП гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПР

- Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:
- Як формуються фінансові ресурси ЗВО для реалізації ОП?
- Чи є вони достатніми?
- Яке матеріально-технічне забезпечення обладнання було придбане та використовується для реалізації ОП?
- Продемонструйте, що навчально-методичне забезпечення ОП сприяє досягненню цілей, завдань, ПРН.

7.2. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП

- Безоплатність
- Можливості для здобувачів
- Можливості для викладачів
- Гарна практика – наявність безоплатної можливості проведення досліджень і публікацій результатів

7.3. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів, що навчаються за ОП, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпека

Фізична (ТБ, превентивні міри...)

Психологічна (булінг, взаємодія, конфлікти...)

Задоволення потреб і інтересів

Потреби та інтереси мають належним чином виявлятися та фіксуватися (анкети, студрада)

7.4. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ОП – **ДОСТУПНІСТЬ – КОРИСНІСТЬ - ЗАДОВОЛЕНІСТЬ**

Комунікація зі студентами

Підтримка під час
дистанційного навчання

Освітня підтримка –
організація навчання і
викладання, деканати,
допоміжні підрозділи,
індив.взаємодія з
викладачами

Організаційна підтримка –
адміністративні питання,
довідки, отримання
інформації

Інформаційна підтримка –
інформування по
навчальним і
позанавчальним питанням,
сайт, взаємодія між
здобувачами

Консультативна та
соціальна підтримка –
сервіси ЗВО, консультації
по працевлаштуванню,
психологічна підтримка,
соціальна підтримка

7.5. ЗВО створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за ОП

- Особливі потреби не зводяться до потреб людей з інвалідністю.
- ЗВО має продемонструвати, що було вжито всіх розумних залежних від нього заходів, аби забезпечити умови для здобуття права на освіту тим здобувачам, які мають особливі освітні потреби.

7.6. Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОП

- Наявність політики ЗВО
- Зрозуміла і визначена процедура
- Конфлікти ++ про домагання, дискримінацію, хабарництво
- Які були випадки застосування цих процедур під час реалізації ОП?
- Яким чином долучалися до вирішення таких проблем органи студентського самоврядування?

Що ще?

- Комунікувати з головою ЕГ
- Узгоджувати план візиту та порядок огляду МТБ

- Надавати документи на запит ЕГ
- Надавати відповідь на звіт ЕГ

- Надавати відповідь на проект висновку ГЕР
- Приймати участь у засіданні ГЕР

- Після отримання звіту ЕГ, висновку ГЕР та сертифікату про акредитацію робота не завершується!!!

Алгоритм роботи з рекомендаціями

Встановити, чи це рекомендація для виправлення суттєвого недоліка.

Вивчити ресурси ЗВО для можливості врахування рекомендації.

Визначити термін для здійснення заходів щодо врахування рекомендації.

Здійснити відповідні заходи щодо врахування рекомендації.

Провести моніторинг позитивних наслідків від врахованої рекомендації, виявити недоліки, якщо такі були.

Які теми Вам було б цікаво послухати у «Школі гаранта» в цьому і наступному навчальному році? (узагальнені результати анкетування)

- Стосовно внутрішнього забезпечення якості ОП
- Особливості роботи зі стейкхолдерами.
- Забезпечення ресурсами та суспільний запит
- Контрольні заходи, оцінювання здобувачів
- Академічна доброчесність
- Аналіз результатів анкетування здобувачів
- Які питання є типовими на акредитаційних зустрічах?)
- **Типові зауваження ЕГ**
- Про індивідуальну траєкторію ОП
- Фокус, цілі, регіональний компонент ОП
- Про роботу зі студентськими гарантами
- Побудова структурно-логічної схеми.
- **Чому потрібно "вчити" складати ОП?**
- Навчання через дослідження (для PhD програм)
- Самоаналіз ОП в сучасних умовах реформування вищої освіти
- Підготовка та впровадження ОП
- Як проходить акредитація ОП, деталі цього дійства
- **Найтипівіші помилки, які допускають гаранти в заповненні відомостей та механізм їх уникнення**
- Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту? Цікавить середня освіта.
- **Етапи проходження акредитації ОП; документація, яка необхідна для проходження акредитації**